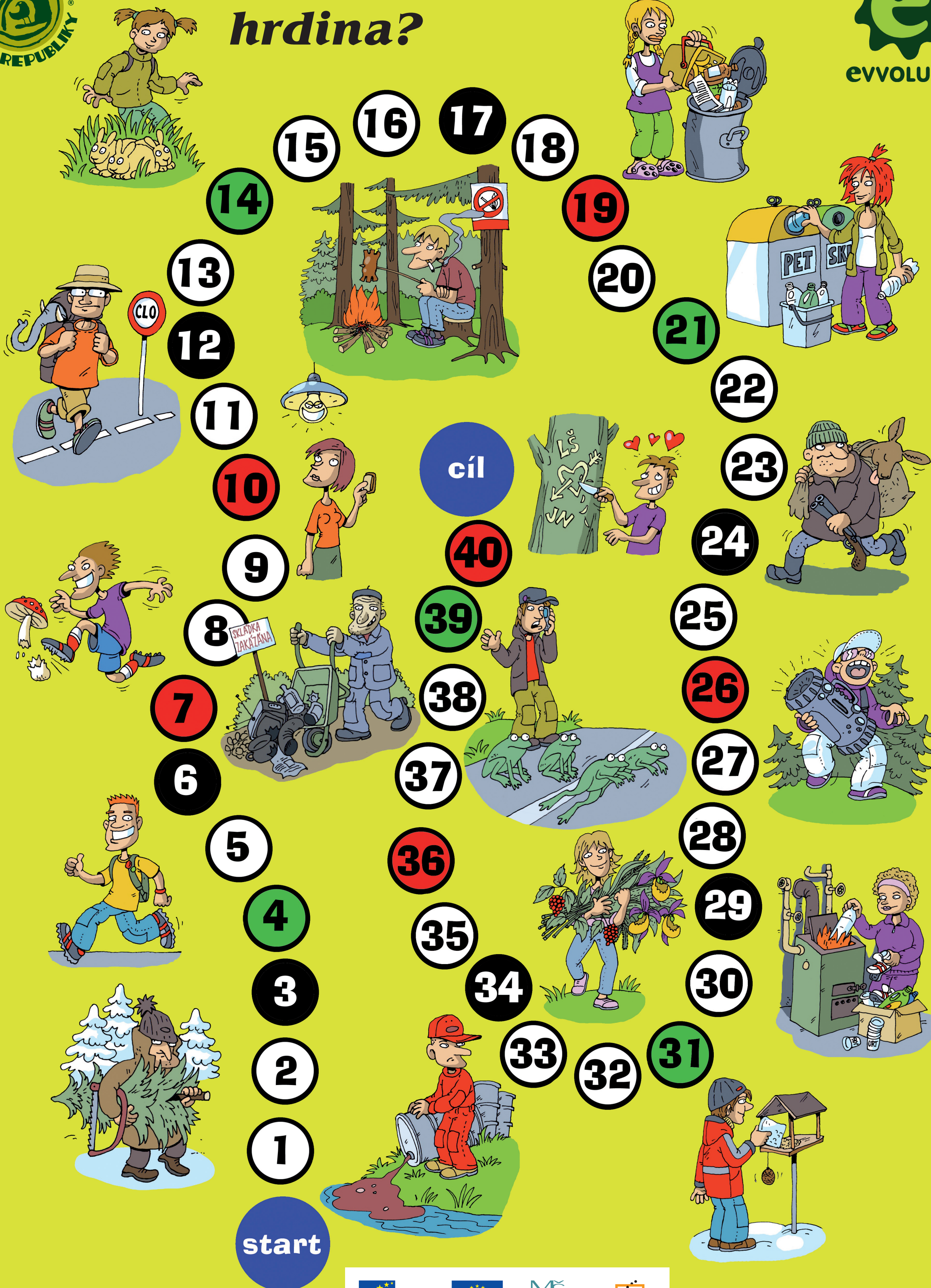
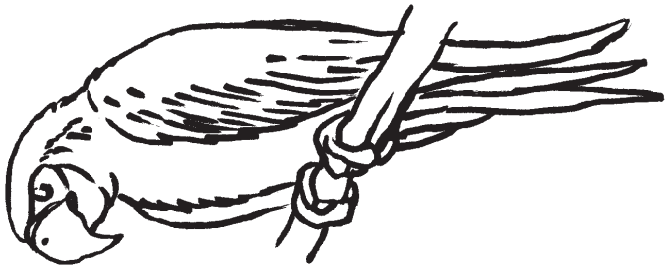
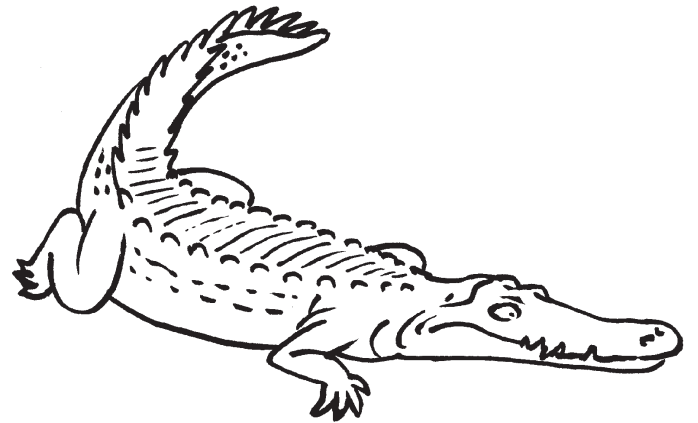
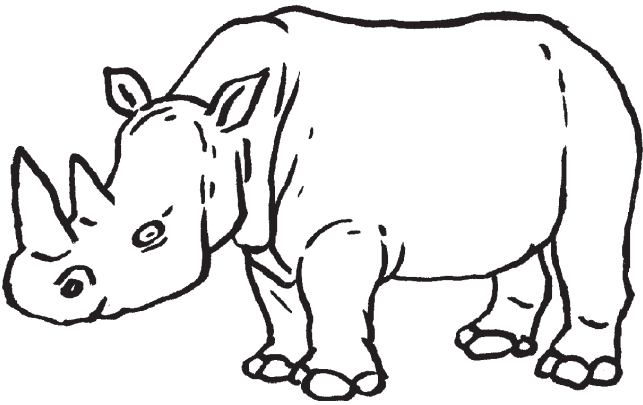

Padouch nebo hrdina?

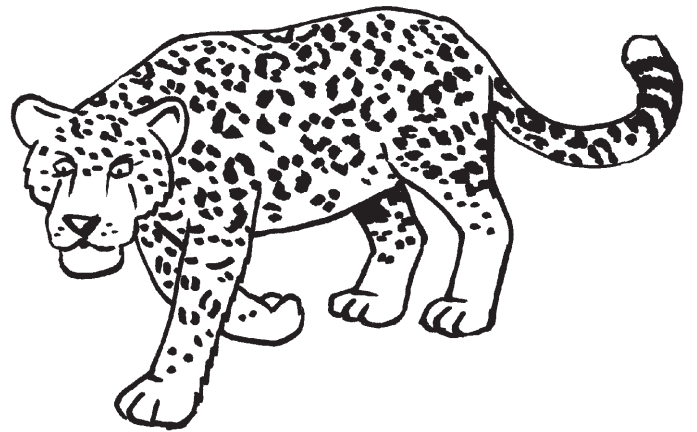
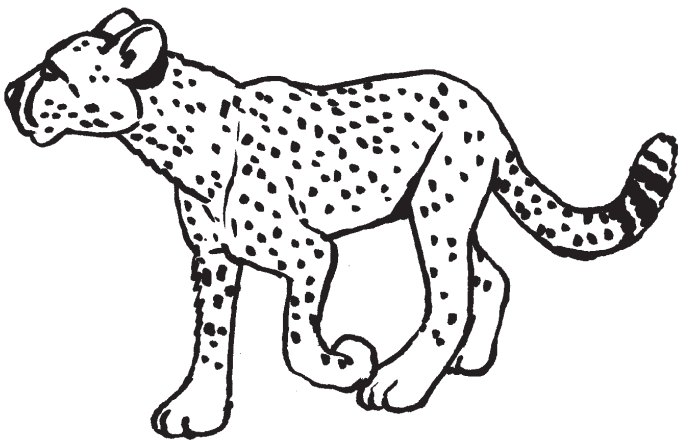

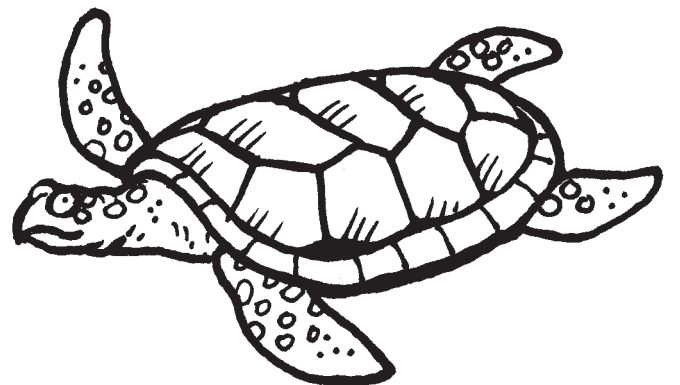
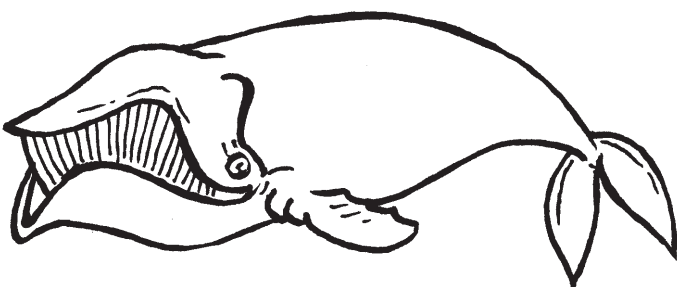
+

+

+

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

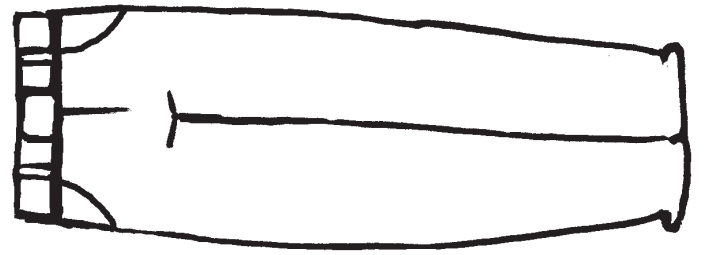
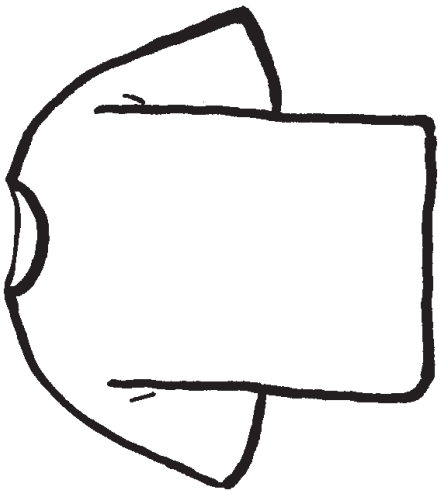
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

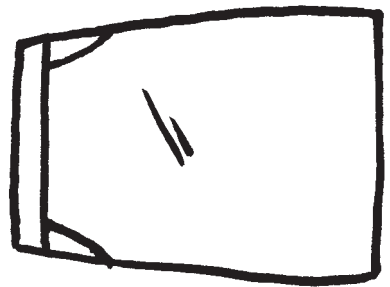
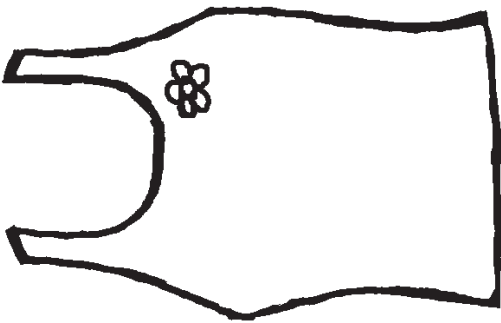
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

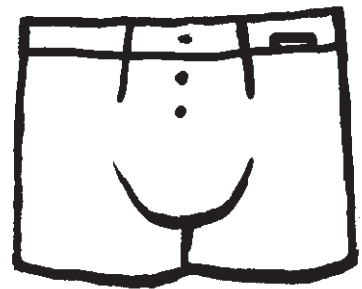
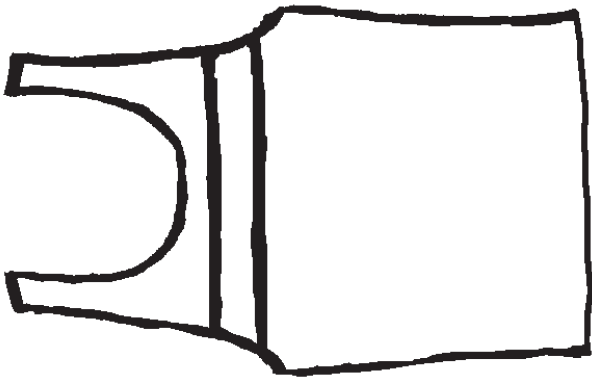
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

+

+

+

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

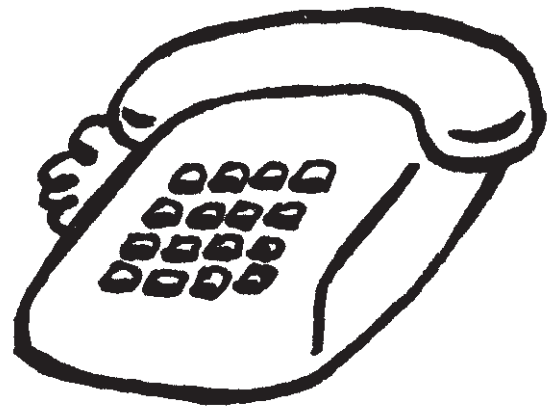
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

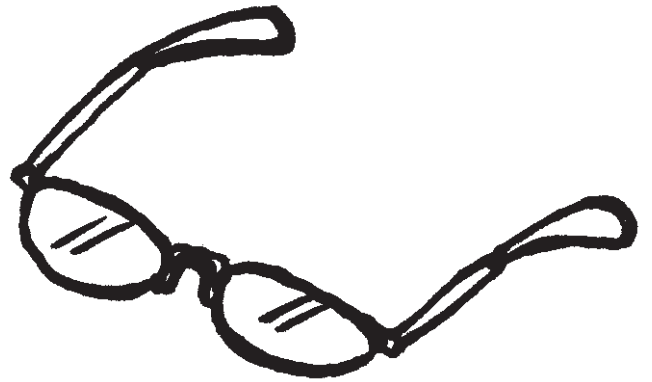
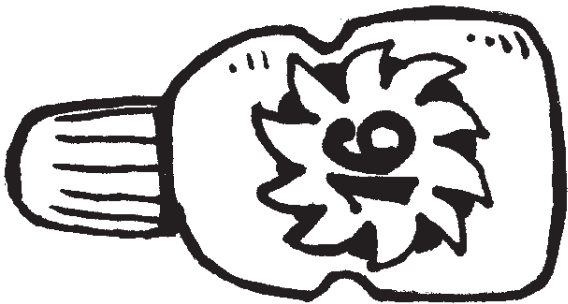
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

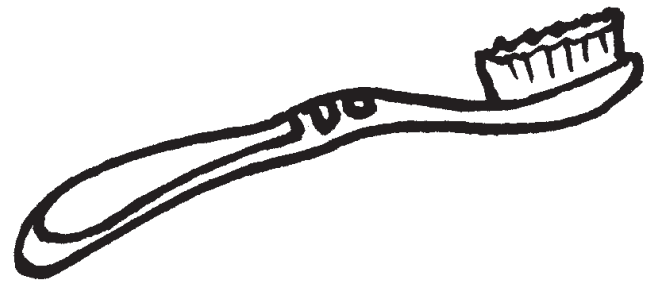
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

+

+

+

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

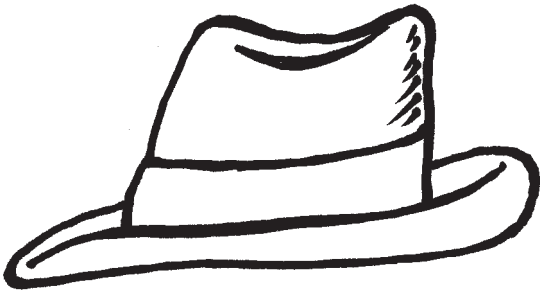
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

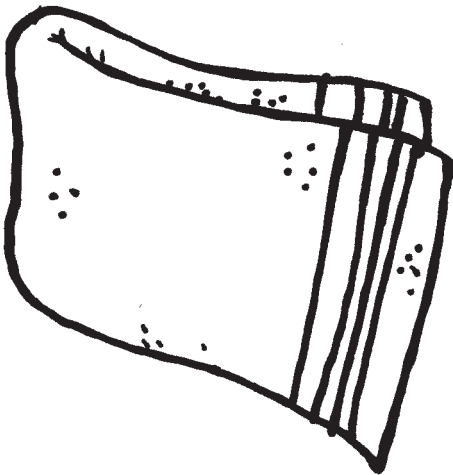
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

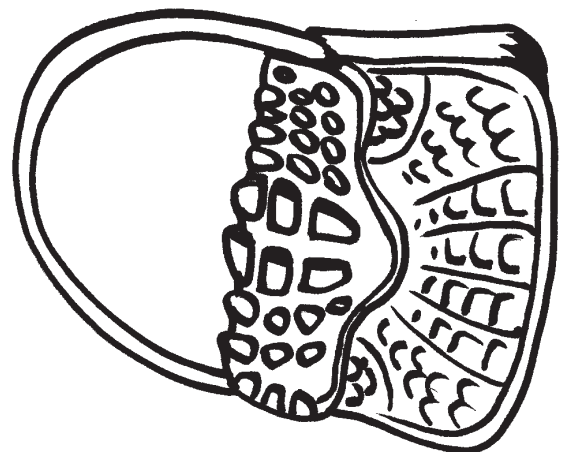
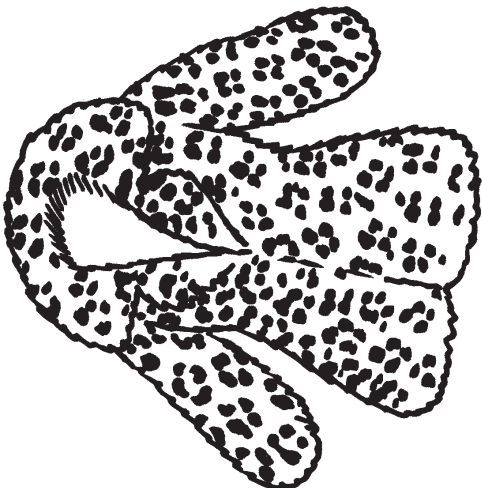
+

+

+

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Legendu je potřeba graficky připravit – velikost A5, dvě legendy na stránce, k zalaminování

Legenda:

Černá pole

- 3. Krást dřevo v lese? Padouchu, vrať se o dvě pole.
- 6. Kam jsi to zahodil ty odpadky? Jen se pěkně vrať o jedno pole zpět a seber je.

- 12. Dobrý den, celní kontrola. Copak to tady máme... Slona? Tak to se vraťte o tři pole zpět i se slonem.
- 17. Za rozdělávání ohně v lese se vracíš zpět o dvě políčka.
- 24. Pytlačit se nevyplácí. Čelem vzad a dvě políčka zpět.
- 29. Pálit odpadky je opravdu otravné. Odpadky patří do popelnic a ne do kotle. Vrať se o dvě pole.
- 34. Chemikálie patří do sběrného dvora, ne do potoka. Za znečištění vodního zdroje o jedno pole zpět.

Červená pole

- 7. Do hub se nekope, jedno kolo stojíš!
- 10. Za zbytečně rozsvícenou žárovku si teď jedno kolo počkáš.
- 19. Pročpak netřídíš odpadky? Jedno kolo si počkej a přemýšlej, jak s tříděním odpadků začneš.

- 26. V lese už se dávno nehuláká jak na lesy. Buď zticha, poslouchej a nikam nechoď.

- 36. Les má zůstat v lese. V obýváku se větvičkám a kytičkám dařit nebude. Jedno kolo stojíš.

- 40. Takový krásný strom a teď má v kůře vyřezaný písmena. Copak to se dělá, ubližovat stromům?!?!

Zelená pole

- 4. Nejsi lenoch a před jízdou autem dáš přednost procházce. To si popojdi ještě o jedno pole.

- 14. Za to, že jsi na mláďata savců v lese nesahal, můžeš ještě o dvě pole vpřed.
- 21. Každý, kdo třídí odpadky, si zaslouží popojít o jedno pole vpřed.
- 31. Přilepšovat ptákům během tuhé zimy do krmítka je chvályhodné. I ty si přilepši o dvě políčka.
- 39. Hrdinou je ten, kdo zavolá záchrannou stanici, když přes silnici přechází mnoho žab. Čápi za to děkují z komínů a doporučují jít o dvě políčka vpřed.

Hra Padouch nebo hrdina?

Název materiálu:	Padouch nebo hrdina?
Číslo materiálu:	MT7_HRA 2 Padouch nebo hrdina?
Klíčová aktivita:	brainstorming, stolní desková hra, rozšiřující diskusní techniky
Časová dotace:	10 až 15 minut na hru, 10 až 15 minut na rozšiřující aktivity
Pomůcky:	stolní desková hra (hrací deska, figurky, hrací kostka, legendy), kartičky k rozstřihání, pracovní list PL 7

Popis činnosti:

Hra je doplňkovou aktivitou k druhému balíčku. Na deskovou hru obsahově navazují rozšiřující aktivity, ve kterých se pracuje s kartičkami a pracovním listem.

Cílem hry a rozšiřujících aktivit je rozlišit různé druhy chování vztahující se k životnímu prostředí a pojmenovat důsledky takového chování. Ve hře jsou rozlišeny následující 3 typy:

- chování, při kterém se porušují pravidla, zákony nebo místní vyhlášky;
- chování, při kterém se neporušují pravidla, ale přírodnímu prostředí škodí;
- chování prospěšné přírodě a životnímu prostředí

Krok č. 1

Vyučující se zeptá na příklady chování, které přírodě a životnímu prostředí škodí nebo jsou naopak prospěšné. Zapisuje nápady žáků na tabuli.

Krok č. 2

Vyučující rozdělí žáky do skupin po 4-6 a vyzve je, aby se ve skupinách sesedli kolem jedné lavice.

Každé skupině potom rozdá materiál ke hře (hrací deska, figurky, kostka, legendy) a vysvětlí pravidla.

Vyučující ještě objasní případné nejasnosti a nechá žáky hru zahrát.

Do rámečku:

Padouch nebo hrdina – pravidla deskové hry

Součástí hry je hrací deska, figurky, hrací kostka a zalamované karty s legendou. Hra je určena pro 2 – 6 hráčů. Všichni hráči postaví své figurky na políčko START a hodí kostkou. Počet bodů určuje pořadí hráčů. Hru začíná hráč, který při prvním hodu hodil největší počet bodů. Každý hráč posouvá svou figurku na hrací desce podle počtu bodů na kostce. Na desce jsou čtyři druhy polí, odlišené barvami. Pokud se figurka hráče zastaví na bílém poli, nic se neděje a pokračuje ve hře další hráč. Pokud se zastaví na barevném poli (černá, červená, zelená), hráč si přečte z legendy, jakého chování se dopustil. Podle „prohřešku“ musí posunout svou figurku o uvedený počet polí dopředu nebo zpátky. Vítězí hráč, jehož figurka je jako první v CÍLI.

Krok č. 3

Po dosažení cílového políčka alespoň jedním žákem v každé skupině, případně po vypršení časového limitu (např. 10 minut) vyzve vyučující žáky, aby sdělili své zkušenosti, se kterými příklady chování se ve hře setkali. Poté se zeptá, zda by dokázali vysvětlit, proč jsou políčka odlišené barvami, co jednotlivé barvy znamenají. Žáci by se diskusí měli dobrat ke správnému řešení, vyučující může případně diskusi ke zdárnému výsledku směřovat vhodnými otázkami (*Co mají jednotlivé příklady společné? Čemu příklady chování škodí? Jaké mohou mít příklady chování důsledky a pro koho? Apod.*)

Řešení

Černá - chování, při kterém se porušují pravidla, zákony nebo místní vyhlášky;

Červená - chování, při kterém se neporušují pravidla, ale přírodnímu prostředí škodí;

Zelená - chování prospěšné přírodě a životnímu prostředí

Rozšiřující aktivita 1

S příklady různého chování je možné pracovat také samostatně.

Použijte rozstříhané kartičky z přílohy jako samostatnou aktivitu (10-15 minut).

Vyučující rozdá sady 18ti kartiček žákům do dvojic v lavicích a požádá je, aby kartičky rozřadili do různých kategorií, aniž by přitom pojmenoval jakých. Nechá je samostatně pracovat a po uplynutí několika minut je vyzve k prezentaci jejich kategorií (*Jak jste příklady chování rozdělili a proč?*).

V případě, že žáci na výše uvedené cílové rozdělení sami nepřišli, je možné jim ho prozradit a nechat je kartičky rozřadit podle tohoto rozdělení. Závisí ovšem na citu a volbě vyučujícího, je možné nechat žáky diskutovat nad jejich dělením, závažností či důsledky jednotlivých příkladů chování.

Rozšiřující aktivita 2

Diskusní technika Řeka rozvíjí u žáků komunikační dovednosti, schopnost správně volit a formulovat argumenty, třídít informace a respektovat názor druhého. Podle možností může trvat 15-45 minut. Kartičky s příklady různého chování rozdáme do dvojic v lavicích. Můžeme zvolit také jednodušší a rychlejší variantu s použitím pouze několika vybraných kartiček. Dvojice v lavici má za úkol seřadit příklady chování podle závažnosti prohřešku. Princip diskusní techniky řeky spočívá v tom, že vždy sousední dvojice v lavici spojíme do jedné skupiny (čtveřice), která má svoje výsledky seřazení porovnat a shodnout se na novém, společném seřazení. Poté opět spojíme dvě čtveřice dohromady a opět se mají dobrat jednoho společného řazení. Postup opakujeme, dokud se celá třída nespojí v jednu skupinu a nedoberou se jednoho společného řazení.

Rizika metody: Prosadí se pouze dominantní jedinci. Strhne se nepřehledná situace (hádky). Ve skupině se nejsou schopni dobrat ke společnému řešení. Na tyto situace by měl být vyučující připraven a vhodným usměrňováním diskutujících jim předcházet. Řešením může být řeku ukončit dříve a nespojovat celou třídu, případně omezit počet argumentů/návrhů na jednoho žáka. Vhodné je také na závěr vzniklou situaci zhodnotit (*Jak aktivita probíhala? Kde nastaly problémy? Jak přičtě*

problémům předcházet? Co tato aktivita vypovídá o komunikačních schopnostech žáků? Co je potřeba zlepšit ve vzájemné komunikaci? Apod.)

Do rámečku: Vysvětlující informace

Krást dřevo nebo vánoční stromky v lese.

Všechny lesy jsou majetkem někoho, kdo v nich musí hospodařit podle pravidel, sepsaných v zákoně (Zákon o lesích 289/1995 Sb.). Odebírat dřevo z lesa je jednou z činností, kterou zákon omezuje a je možná pouze se svolením majitele nebo správce lesa.

Házet odpadky na zem.

Odpadky jsou movité věci, které člověk už nepotřebuje. Některé je možné znovu využít (opětovné použití např. lahve), zpracovat jejich materiál nebo jsou jako odpady likvidovány (spalovny, skládky). Odpadky odhozené na zem nejsou pěkné, ani hygienické (odhozené odpadky mohou přispívat k šíření nemocí, např. žloutenky).

Převážet přes hranice chráněné živočichy nebo rostliny.

Všichni živočichové se mají chránit, ti vzácní navíc podléhají ochraně speciální, přísnější (Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny), protože chceme, aby nevymřeli. Zacházení se zvláště chráněnými druhy živočichů je také omezeno ve mezinárodní úmluvě CITES. Převoz živočicha do jiného státu obvykle znamená stres, změnu podmínek, možnost nakažení novými nemocemi, apod. a tím pádem ohrožení. Proto je na každý převoz nutné mít povolení, které zároveň prokazuje, že je s živočichem správně zacházeno i za jakým účelem je převážen.

Rozdělávat oheň v lese.

Vzhledem k hořlavé povaze většiny přírodnin, zvláště stromů a dřeva, je v lesích zakázáno rozdělávat oheň z důvodu nebezpečí požárů. Ohniště a práce s ohněm v lesích např. při těžbě je opět omezena zákonem (Zákon o lesích 289/1995 Sb.).

Pytláctví - nepovoleně lovit zvěř.

Součástí lesního hospodaření je také péče o zvěř, která probíhá v souladu s majitelem lesa a má také svoje definovaná pravidla (zákon č. 449/2001 Sb. o myslivosti). Pro lov zvěře je nutné mít řadu zkoušek a povolení (např. lovecký průkaz). Lovu se týkají také různá omezení, např. časová (v jakém období se smí který druh lovit).

Pálit odpadky v domácím kotli.

Pálit odpadky v domácím kotli není efektivní využití odpadu. Sice z něho má majitel kotle teplo, ale za cenu znečištění ovzduší (pravidla o ochraně ovzduší v Zákonu 86/2002 Sb.). Při spalování umělých látek, zejména plastů se uvolňuje nepřeberné množství škodlivých (jedovatých, rakovinotvorných, apod.) látek. Pokud myslíte, že ve spalovnách se odpad spaluje stejně, není tomu tak. Ve spalovnách je mnohem vyšší teplota a

tlak, takže výsledkem je dokonalejší spalování. Navíc spaliny jsou před vypouštěním do ovzduší čištěny a zachycovány do filtrů, narozdíl od spalin z domácích kotlů, kde vyletí komínem rovnou ven. V menších obcích představuje v současnosti spalování odpadků v kotlích největší zdroj znečištění ovzduší.

Vylévat chemikálie do potoka.

Jako chemické látky jsou označovány obvykle látky vyrobené v chemickém průmyslu, tedy přírodě cizí. Tyto látky se v přírodě špatně rozkládají, navíc mohou působit toxicky či jinak škodlivě na rostliny, živočichy či ostatní složky prostředí. Vypouštění chemikálií přírodě škodí a je zakázáno (Zákon č.114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny). Vylévání do potoka je o to závažnější, že voda v přírodě funguje jako pohyblivé médium, které nebezpečnou chemikálii rychle rozšíří do veškerého okolí.

Kopat do hub, šlapat po nich a jiných lesních plodech.

Houby a lesní plody, které pro nás nejsou zajímavé (nejedlé, jedovaté, nechutné), mají v přírodě nezastupitelnou funkci. Jednak jsou obvykle potravou pro velké množství živočichů, které rozkopáváním ochuzujeme o čerstvou potravu. Jednak ničení plodů zabraňuje přirozenému rozšiřování a obnově ekosystému a v neposlední řadě je řada druhů hub považována za indikátory kvality prostředí (jejich podhoubí je všude pod zemí, velmi pružně reaguje na množství vody nebo znečišťujících látek v prostředí).

Zbytečně svítit žárovkou.

Svítit žárovkou tam, kde to nepotřebujeme, představuje plýtvání elektrickou energií. Elektřinu vyrábíme převážně z neobnovitelných zdrojů. Při výrobě elektřiny dochází ke značnému poškozování prostředí (např. těžbou uhlí pro uhelné elektrárny) a vypouštění emisí, které ovlivňují globální klima.

Třídít odpadky.

Odpadky jsou movité věci, které nepotřebujeme, nicméně se dá znovu využít jejich materiál. Proto je dobré je podle surovin třídít, protože opětovné využití materiálu (recyklace) šetří prvotní surovinu (např. dřevo, ropu), energii i znečišťování prostředí při výrobě.

Křičet v lese.

Lesní prostředí je přirozeně tiché a klidné. Nezvyklý křik proto ruší přirozený běh života, plaší zvěř i ptáky. Někteří ptáci (např. chráněný tetřev) jsou na rušení tak citliví, že představuje vážné ohrožení (vyrušení při tokání, námluvách nebo také opakovaný únik je v zimě za nedostatku potravy vysiluje).

Trhat větvičky, květiny nebo jiné rostliny.

Možná máme rádi přírodu a chceme si jí donést kousek domů do vázy či na ozdobu, nicméně mějme na paměti, že větvičky i květiny brzy uvadnou. Přírodními krásami je

lepší kochat se v přírodě, případně si je vyfotografovat, než si je utrhnout. Některé druhy jsou navíc vzácné a chráněné zákonem ((Zákon č.114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny), takže za jejich trhání můžete být potrestáni (např. pokutou).

Vyřezávat nápisy do kůry stromů.

Pod kůrou stromů je důležité pletivo (soubor buněk se stejnou funkcí) – lýko, kterým jsou vedeny zpracované živiny na stavební látky do zásobních orgánů (např. kořene). Porušením lýka je strom oslabován, ránu se snaží zahojit zalitím pryskyřicí. Při rozsáhlejším poškození lýka může strom uhynout.

Dát přednost chůzi pěšky před jízdou autem.

Chůze pěšky je jedním z nejpřirozenějších pohybů, takže prospívá našemu tělu (podporuje svaly, dýchací i cévní soustavu). Jízda autem má na svědomí (mimo jiné) velké množství emisí a znečišťování ovzduší.

Sahat na mláďata savců v lese.

Mláďata v lese mohou vypadat opuštěně, nicméně matka bývá obvykle nedaleko nebo se k mláďatům opakovaně vrací. Poznávají se pomocí pachových stop a při dotyku člověka zanecháme na mláděti takovou stopu, kterou matka pozná a díky které mládě opustí.

Přilepšovat ptákům během tuhé zimy do krmítka.

V zimě je pro ptáky hůře dostupná potrava, zvláště trvají-li dlouho tuhé mrazy. Potom je dobré ptáky přikrmovat, nicméně ne vším. Vhodné je zrní a jiné obiloviny. Drobky chleba a rohlíků jsou pro většinu ptáků málo výživné, přikrmování pečivem zhoršuje jejich zdravotní stav a není vhodné.

Vyhodit odpadky do nesprávných kontejnerů.

Snaha třídit odpad je šetrná k životnímu prostředí, nicméně i třídění je nutné dělat správně. Pokud do kontejnerů vyhodíme odpad, který do něj nepatří, přidělává to práci při dalším zpracování, případně může další zpracování úplně znemožnit. Co do kterého kontejneru patří, jak se to pozná a jaké existují výjimky se můžete dozvědět např. na stránkách www.jaktridit.cz,

Zavolat na záchrannou stanici, když přes silnici přechází mnoho žab.

Žáby přechází ve velkém množství přes silnice pouze v krátkém jarním období páření, kdy instinktivně táhnou k vodě. Tyto tahy obojživelníků leckde likviduje doprava, na silnici jsou potom nánosy přejetých žab. Pokud o nějakém takovém místě víte a nahlásíte jej na záchrannou stanici, její pracovníci nebo případně dobrovolníci před obdobím páření na místě takovému masakru zabrání. Podél silnice totiž stačí zakopat plastový pás, jakýsi mantinel, který žáby nedokáží přeskočit a který je dovede do záchytných nádob. Nádob je potom potřeba pravidelně (každý den) vyprázdnit – žáby přenést přes silnici.

*Tuto přílohu je potřeba graficky připravit – jednotlivé věty na kartičky k rozstřihání, ideálně vše na 1 stránku A4, tedy asi 3*6 kartiček na stránku.*

Krást dřevo nebo vánoční stromky v lese.

Házet odpadky na zem.

Převážet přes hranice chráněné živočichy nebo rostliny.

Rozdělovat oheň v lese.

Pytláctví - nepovoleně lovit zvěř.

Pálit odpadky v domácím kotli.

Vylévat chemikálie do potoka.

Kopat do hub, šlapat po nich a jiných lesních plodech.

Zbytečně svítit žárovkou.

Třídít odpadky.

Křičet v lese.

Trhat větvičky, květiny nebo jiné rostliny.

Vyřezávat nápisy do kůry stromů.

Dát přednost chůzi pěšky před jízdou autem.

Sahat na mláďata savců v lese.

Přilepšovat ptákům během tuhé zimy do krmítka.

Vyhodit odpadky do nesprávných kontejnerů.

Zavolat na záchranou stanici, když přes silnici přechází mnoho žab.